

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ ТА ВЖИВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА МАТЕРІАЛІ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ МИКОЛАЇВЩИНИ

Підґрунтям будь-якої національної терміносистеми є оригінальна термінологія, утворена на власній мовній основі. Однак, якою би стійкою не була природна мова, при формуванні термінів вона «не може задовольнятися своїми власними ресурсами, тому термінологія багатьох галузей знань різних мов користується словотворчими та лексичними засобами високорозвинених літературних мов» [3, с. 6].

Мета статті – простежити динаміку лексичного складу новітньої української економічної термінології, визначити особливості її творення, проаналізувати вживання найпопулярніших економічних лексем на матеріалі періодики Миколаївщини.

Увага до термінології та її розбудови на власній мовній основі, ступінь упорядкування та опрацювання, глибина й стан наукового вивчення – це свідчення рівня прогресивної спроможності держави, економічної свідомості зокрема та національної свідомості загалом, національної культури в реальних її проявах (правова, інтелектуальна, політична, мовна). Економічна галузева термінологія не раз була об'єктом аналізу українських лінгвістів (Т. Й. Лещук, Г. В. Чорновол, О. В. Чуєшкова, Н. З. Котелова, Т. І. Панько).

Із розширенням економічних відносин з'явилася потреба в конкретизації названого поняття, що підштовхувало до залучення сучасних терміноодиниць: Лізинг – форма довготермінової оренди майна (машин, транспортних засобів, устаткування тощо) за умови поступового погашення заборгованості [2, с. 42], напр.: Минулого літа, коли він реалізовував щомісяця продукції на 10 тис. грн., уклав договір фінансового лізингу з банком на три роки (Ф №5, 30. 01. 2014). Поруч із позамовними факторами, що позначаються на формуванні досліджуваної терміносистеми, відзначимо й внутрішньомовні причини запозичення іншомовних термінів:

1) Тенденція до інтернаціоналізації термінології. Українська наукова мова створюється за міжнародним шаблоном, та багато семантичних недоробків у її терміносистемі заповнюється внаслідок запозичень, оскільки «інтермовна термінологія є гарантією пришвидшення інтелектуальної інтеграції українських дослідників у світовий інформаційний простір» [1, с. 9].

2) Найменування галузевих явищ власномовними лексемами «не може бути необмеженим, по-перше, через природну обмеженість лексичних ресурсів кожної мови та, по-друге, тому, що система понять певної галузі не завжди може висловити вдалі позначення в національній

мові» [3, с. 413].

3) Заміна громіздкого терміна-словосполуки однослівним запозиченим терміном.

4) Потреба в найменуванні нового явища, поняття, зафіксованого в іноземній науковій літературі з менеджменту, але такого, що не є визначеним в українській науковій мові.

Фіксація нових явищ дійсності в сьогочасній періодиці потребує якісного та кількісного розширення словникового складу мови та передбачає й появу нових слів, перейменувань, виникнення нових лексико-семантичних варіантів (ЛСВ): Андеррайтер – здійснює та супроводжує емісію цінних паперів [2, с. 6], напр.: Починав свою діяльність в сфері страхування саме як андерайтер (Ф, 27. 01. 2014.); Грант – дарова позика, дотація, субсидія, дар, дозвіл, поступка [2, с. 18], напр.: Без сумніву, отримання гранту має забезпечити достатнє фінансування будівництва (Ф, 27. 01. 2014). Зміни діяльного досвіду людини й надалі будуть породжувати появу нових та розширення старих фрагментів картини світу, що потребуватимуть фіксації в мовній карті світу. Іншомовні слова, що поповнюють економічний словник української мови, становлять важливу частину всіх інновацій. Вони запозичуються як з метою найменування специфічних економічних понять, так й позначення нових понять та реалій ділового життя, особливо сфери фондового ринку та фінансів [3, с. 44].

Отже, закономірні зміни у галузевій лексиці з економіки сучасної української мови, що розкриваються в поповненні неологічними одиницями, обумовлені динамічним розвитком економічної та соціально-політичної систем суспільства, передовими змінами у галузі техніки та науки, а також міжкультурним спілкуванням. Це пояснюється наявністю внутрішніх, суто лінгвістичних, чинників мовного розвитку, що свідчать про глибинні тенденції процесу неологізації.

Список використаних джерел:

1. Кияк Т. Р. Мовна політика і термінознавство / Т. Кияк // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – 2004. – № 503. – С. 8–11.
2. Короткий англо-український тлумачний словник з фінансового менеджменту / [уклад. Л. Й. Бондарчук, В. В. Бондарчук, І. М. Теплий]. – Львів : Українські технології, 2004. – 74 с.
3. Малевич Л. Д. Мовна і позамовна детермінованість процесів термінологічного запозичання / Л. Д. Малевич // Наук. записки. Серія «Філологічна». Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. «Міжкультурна комунікація: мова – культура – особистість». – Острог : Вид. Нац. ун-ту «Острозька академія». – Вип. 14. – 2010. – С. 411–415.